

[Knud Lind]

»Dansk Statsforfatningsret« og Knud Larsen: »Indfødsretslovene«, så ville ministeren måske opdage, at det reelt er ministeren, der fremsætter forslagene, men at indenrigsministeriet er en administrativ si i forhold til ministeren.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 129 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af helligdagsloven.

(Lovforslag nr. L 25. Fremsat 10/10 80. Første behandling 21/10 80. Betænkning 11/11 80).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget samt spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Margrete Auken (SF):

Jeg kommer ikke herop for at sige noget om det ændringsforslag, vi har stillet. Jeg støtter det, fordi jeg i modsætning til kristeligt folkeparti er af den opfattelse, at det, der virkelig er helligt og værdifuldt for én, ikke kan gennemføres ved tvang og ved lovgivning på tværs af de ønsker, det drejer sig om. Af samme grund bliver jeg nødt til at gøre en bemærkning til bemærkningerne.

Nok er kirkeligheden ved at brede sig omfattende ind i de socialistiske rækker, men det er alligevel en lang omskolingsproces, der skal til. Det viser bl. a. den bemærkning,

der her er faldet, hvor man har fået den idé, at det er kirkegængerne, der står bag helligdagslovgivningen. Jeg vil hermed sige, at det er det ikke. De er aldrig blevet spurgt og kunne – de fleste af dem i hvert fald – af samme grund som jeg ikke drømme om at forlange tvang med hensyn til det, der for dem handler om ånd.

Aase Olesen (RV):

Når det radikale venstre i betænkningen har skrevet, at vi vil redegøre for vores stilling her, skyldes det, at vi ikke var sikre på, at dette ændringsforslag om at ophæve helligdagsloven totalt ville komme til anden behandling. Vi finder, at det kan være problematisk at ophæve en lov ved en andenbehandling, og derfor gik vi ud fra, at ændringsforslaget ikke ville blive godkendt, når det blev set nærmere efter i sømmene. Forud for regeringens forslag om denne lille ændring af helligdagsloven er der foregået en høring, som man nok også burde have foretaget i forbindelse med ændringsforslaget. Vi er imidlertid blevet belært af juristerne i folketingets sekretariat om, at dette ændringsforslag juridisk er i orden, og at der skal finde afstemning sted om det her i dag. Herefter vil en del af den radikale gruppes medlemmer stemme for forslaget, og en anden del vil stemme imod.

Kirsten Jacobsen (FP):

Et flertal i fremskridtspartiets folketingsgruppe er enige med SF i det ændringsforslag, som SF har stillet. Vi er stort set også enige med SF i de bemærkninger, der er knyttet til ændringsforslaget, og et flertal i fremskridtspartiets folketingsgruppe vil derfor stemme for SFs ændringsforslag.

Hvis SFs ændringsforslag ikke skulle blive vedtaget, vil fremskridtspartiet – for dog at få nogen konsekvens i loven – uden for betænkningen til tredje behandling stille et ændringsforslag, som er knap så vidtgående som SFs, men som dog gør, at helligdagsloven bliver en smule mere konsekvent. Det går ud på, at tidspunktet kl. 12 ikke kun skal gælde for almindelige søndage, men også for de særlige helligdage, som er opregnet i § 2, stk. 1, nr. 1, nemlig langfredag, påskedag, pinsedag, juleaftensdag og juledag. Vi finder det ulogisk, når man på almindelige søndage

[Kirsten Jacobsen]

skal have et tidspunkt, kl. 12, for visse forlystelsesaktiviteter. Det samme tidspunkt må også gælde for de øvrige helligdage. Begrundelsen i bemærkningerne til lovforslaget for, at man har ønsket at ændre tidspunktet fra kl. 14 til kl. 12, må efter min mening og efter meningen hos flertallet i fremskridtspartiets folketingsgruppe også kunne anvendes på de øvrige helligdage. Når man ikke ved høringsen har haft nogen indsigelse mod den første ændring, så kan jeg heller ikke tro, at de personer og institutioner kan have nogen indvending mod at ændre den sidste del. Men primært vil vi støtte SFs ændringsforslag og håbe, at det bliver vedtaget.

Wilhelm (VS):

Jeg bebudede jo under første behandling, at vi – vi var de eneste dengang – ville komme med et ændringsforslag, der afskaffede denne fortidslevning af en helligdagslov. Nu er det af praktiske grunde overtaget af SF, fordi vi ikke har rigtigt sæde i retsudvalget, men det betyder selvfølgelig, at vi støtter SFs ændringsforslag.

Denne lov har efter vores mening nogle ganske besynderlige konsekvenser. Mens det f. eks. i forbudstiden, også den forbudstid, der bliver tilbage efter regeringens ændring af helligdagsloven, er forbudt at vise film som Dreyers »Ordet« eller »Jeanne d'Arc«, så er det tilladt at lave de platteste morsomheder i de elektroniske medier. Det er selvfølgelig alene, fordi man ikke havde øje for den elektroniske løssluppenhed, dengang man lavede helligdagsloven, og der er ingen, der har haft øje for det siden. Det er klart, at det ville være en logisk konsekvens, hvis man opretholder sådan noget som en helligdagslov, at det ikke kun skal gælde for biografier og sportsarrangementer, og hvad der ellers står, men også for det, der foregår i de elektroniske medier. Vi mener ikke, det bør være sådan, men det ville være en logisk konsekvens, hvis man opretholder loven.

Der har været andre morsomme ting fremme siden første behandling. Det viser sig – det optrævede TV-Avisen fredag aften – at en hel del fodboldkampe, der traditionelt finder sted søndag formiddag, faktisk er i strid med denne lov, efter at der er indført betaling til spillerne. Man havde fat i, så vidt jeg hørte, en kontorchef i justitsministeriet,

der måtte udtale, at det var rigtigt, det var klart i strid med helligdagsloven, men der kunne jo dispenseres. Samtidig måtte han udtale, at der faktisk aldrig var kommet nogen dispensationsansøgninger. Der skal sikkert nok være flere ting rundt omkring, som konsekvent og fornuftigt bliver overtrådt i denne fortidslevning af en helligdagslov.

Jeg sagde ved første behandling, at det formodentlig var omkring 1 pct. af befolkningen, der deltog i gudstjeneste om søndagen. Jeg skal korrigere det tal. Det eneste, vi ved om det, og som jeg har fremskaffet i mellemtiden, er en undersøgelse fra 1971, der viser, at det er omkring 4 pct. Det er næppe blevet mere siden. Det vil altså sige, at 4 pct. er begrundelsen for dette tyranni – andet kan man ikke kalde det – altså et mindretalstyranni med hensyn til, hvad resten af befolkningen må lave på deres søndage fra om morgenen og til kl. 14, eller nu efter regeringens forslag til kl. 12, på juleaftensdag, på første påskedag, første pinsedag og vist en enkelt dag mere. Det er et mindretalstyranni, som er fuldstændig ude af pagt med, hvordan den danske befolkning ser på disse ting.

Jeg skal da erkende, at fru Margrete Auker sikkert har ret i, at det ikke er kirkegængerne som sådan; de er aldrig blevet spurgt. Men der står jo altså som begrundelse for helligdagsloven i dens § 1, at det er af hensyn til, at gudstjenesten ikke må forstyrres. Jeg ved ikke, om det forstyrrer gudstjenesten, at der foregår disse ting, som nu er forbudt. Det er lidt svært at se for os andre; vi kan kun opfatte det som mindretalstyranni.

Vi havde fra VS' side stillet en stribe ændringsforslag med henblik på at modernisere loven. Hvis man nu ikke vil have den afskaffet, så er det ikke særlig konsekvent, at man forbyder fremvisning af »Jeanne d'Arc« eller »Ordet«, medens man ikke forbyder nogle formodentlig for gudstjenesten mere anstødelige ting i det samme tidsrum. Så måtte den elektroniske underholdning naturligvis ind under loven; den er bare glemt. Og der var forskellige andre ting, som måtte høre til en sådan modernisering. Af en eller anden grund er disse ændringsforslag blevet afvist af en eller anden bureaukratisk instans herinde. Det eneste, vi sådan set har hørt om det, var, da TV-Avisen fredag aften meddelte, at de var blevet afvist på grund af utilbørlig sprogbrug. Det vil jeg godt endnu en gang

[Wilhelm]

benytte lejligheden til at dementere. Der er ikke ét utilbørligt ord, hverken i forslagene eller i deres begrundelser og deres bemærkninger, i de forslag, vi fremsatte i sidste uge.

Den eneste begrundelse derudover, jeg har hørt, var, da formanden fortalte mig på min foranledning, da jeg ringede op og spurgte, hvad det egentlig var, der foregik omkring de dér ændringsforslag, at de kunne jo ikke være alvorligt ment, og så henviste han alene til vores forslag om ændrede sanktionsbestemmelser, hvis loven blev overtrådt. Vi havde foreslået, at hvis loven blev overtrådt, så kunne sanktionen i grovere tilfælde bestå i, at man forpligtede de pågældende til at overvære op til 3 landsmøder i kristeligt folkeparti. Når formanden tror, at sådan noget må være bevis på, at det ikke er alvorligt ment, så mener jeg, det er udtryk for, at en hel del medlemmer, heriblandt formanden, altså ikke er klar over, at det i flere år har været en hovedsag i retsudvalgets arbejde at finde alternative sanktionsformer, og det her var et lille, beskedent forsøg i den retning.

Kristeligt folkeparti har ikke taget ordet meget til denne sag, men vi hørte et indlæg fredag aften i TV-Avisen om, hvorfor kristeligt folkeparti var modstander af den lille indskrænkning af forbudstiden, regeringen foreslår. Vi fik at vide – jeg tror, jeg kan gengive det sådan nogenlunde korrekt – at det var, fordi kristeligt folkeparti var tilhænger af kernefamilien og også var tilhænger af, at kernefamilien samlet gik til gudstjeneste. Da interviewereren så sagde: ja men gudstjenesten er jo sædvanligvis forbi inden kl. 12, så fik vi at vide: ja men det tager jo også tid at komme hjem. Det er altså begrundelsen for, at resten af befolkningen skal have nogle restriktioner med hensyn til, hvad de må foretage sig, indtil kirkegængerne er kommet hjem. Jeg synes ikke, at vi kan finde et bedre udtryk, end at her virkelig er tale om mindretalsmeningstyranteri ud over alle grænser.

Nu kender vi kristeligt folkepartis holdning til det her, men jeg vil godt spørge den socialdemokratiske ordfører – hvis de har én på en sådan sag – og ministeren for det her område: hvad er regeringens og hvad er socialdemokratiets begrundelse for, at man søndag indtil kl. 12 skal forbyde det store flertal på 96 pct. af den danske befolkning at foretage sig bestemte ting, som de må foretage

sig resten af ugen og resten af året? Hvad er begrundelsen for, at de på 4–5 nærmere specificerede dage ikke må foretage sig disse ting, angeligt af hensyn til de højst 4 pct., der deltager i gudstjenesterne?

Det er ikke os, der har taget denne her sag op, vi har altid syntes, at den var latterlig, og vi var jo også godt klar over, at loven blev overtrådt – ikke sandt? Men når den nu bliver taget op på regeringens initiativ, kan vi så ikke få en socialdemokratisk begrundelse for, at det er helt rigtigt at sige kl. 12? Der skal være forbud indtil kl. 12 hver søndag, på juledag, på påskedag, på pinsedag og på et par dage mere. Hvad er socialdemokratiets og hvad er regeringens begrundelse for de her ting?

Jeg vil sige afslutningsvis, at hvis SFs ændringsforslag bliver afvist, så er det klart, at vi må sørge for, at denne her lov bliver overholdt. Vi skal være efter dem, så godt vi nu kan. Der skal ikke fyres et mål af ude på Fremad Amagers baner – de har tradition for at spille søndag formiddag – i forbudstiden, for det siger justitsministeriet strider mod lovgivningen. Vi må finde alle de andre eksempler, hvor man klart og uden videre har overtrådt loven, hvad man sandsynligvis ikke vidste, men det kan ikke længere være nogen undskyldning, for nu har det jo været taget op på regeringens foranledning. Man må forfølge dem overalt, og man må sætte ind med de her sanktioner, for det er noget pjat at revidere en lov og så ikke at ville holde den.

Formanden:

Der er en god tradition for, at man ikke inddrager formanden eller den fungerende formand i debatterne. Men for at der ikke skal være nogen misforståelse, vil jeg gerne af hensyn til den meget loyale embedsstab, vi har her i huset, sige, at der er ingen bureaukratisk instans, der har standset ændringsforslag. Der er ingen embedsmænd, der kan standse forslag. Dette ting kunne have afvist de nævnte ændringsforslag, men så langt nåede forslagene ikke.

Arne Melchior (CD):

Det er forfriskende med munterhed fra dette sted, men munterhed kan også nemt

[Arne Melchior]

antage form af h n. Det bliver det tit til, n r munterheden er på nogens bekostning.

Det, der kalder mig herop, er hr. Wilhjelm's gentagne anvendelse af ordene tyranni og meningsstyranni. Ifolge Nudansk ord-bog, Politikens Forlag, 1979, er tyranni synony-myt med voldsherredomme og despoti.

Jeg må pure afvise, uden at jeg personlig vil engagere mig – stærkt følelsesbetonet eller på anden måde – i denne sag, at der ved den omstændighed, at et flertal i folketinget træf-fer en bestemmelse af hensyn til et mindretal på et eller andet antal procent, overhovedet kan blive tale om noget, der ligner tyranni.

Tyranni er altså voldsherredomme. Her udøves ikke vold imod nogen. Der vises más-ke hensyn over for nogen; der vises måske en nobel optræden over for nogen. Det er jo en fremgangsmåde, som er nogle mere frem-med, end den er andre. Men jeg vil pure af-vise, at det, at frie, valgte folketingsmedlem-mer frivilligt stemmer for noget, kan udlæg-ges som noget, der har noget med tyranni at gøre. Jeg synes, det er vanvittigt lavkomisk, det indlæg, vi hørte af hr. Wilhjelm.

Lis Starcke (DR):

Da vi i retsforbundet l ste lovforslaget, der går ud på, at det tidspunkt, hvorefter of-fentlige forlystelser er tilladt, rykkes fra kl. 14 til kl. 12, mente vi, at det var en liberali-sering. Derfor har vi i bet nkningssudkastet sagt, at vi foreslog, at lovforslaget skulle ved-tages uændret.

SFs  ndringsforslag er kommet til på et ret sent tidspunkt, sådan at vi ikke fik lejlig-hed til at drøfte det. Men det er retsforbun-dets mening, at helligdagsloven egentlig er overflødig. Selvfølgelig skal det være sådan, at ingen bliver forstyrret i at dyrke sin kirke og dyrke sin tro, men det er der jo også poli-tivedtægter til. Selvfølgelig skal der gribes ind, hvis der skulle være noget, der forstyrre-de de mennesker, der dyrker deres tro.

På den anden side kan vi ikke se, at det at andre mennesker gerne vil foretage sig noget andet, vil kunne genere kirkegængerne. Der-for vil vi stemme for dette  ndringsforslag.

Margrete Auken (SF):

Jeg vil til hr. Arne Melchior og til støtte for SFs  ndringsforslag sige, at der i en fryg-telig masse kirker holdes gudstjeneste kl. 17,

og at jeg min studietid igennem altid fre-kventerede den gudstjeneste kl. 17, ikke fordi jeg var til fodbold, men fordi jeg sov om for-middagen.

Jeg føler ikke, at vi i Frederiksberg kirke er mere forstyrrede i helligholdelsen af vores gudstjeneste kl. 17, end vi er kl. 10.30.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Det er jo meget fornøjeligt at høre de for-skellige indlæg. Når jeg tænker på, hvordan jeg blev præsenteret for det lille lovforslag, og hvordan der var enighed imellem dem, der er tilhængere af helligdagslovgivningen, om, at de gerne ville acceptere den lille for-kortelse i den tid, hvor der gælder visse be-grænsede forbud, og jeg vidste, at de, der var modstandere af helligdagslovgivningen, i og for sig gerne så den lille forkortelse af tiden gennemført, så er det egentlig forbløffende, at det kan give anledning til så mange, man-ge indlæg, som det g r – nogle morsomme, nogle knap så morsomme.

Jeg hører til dem, der mener, at når der er enighed imellem det store flertal, som mener, der er rimelighed i at opretholde en hellig-dagslovgivning, og det mindretal, som men-ner, at der er rimelighed i ikke at have den, om en begrænsning, hvorfor så ikke uden dramatik få vedtaget den lille ændring, som alle parter synes er rigtig? Det udelukker jo ikke, at vi hver for sig kan have vores menin-ger om, hvorvidt helligdagslovgivningen har en indretning, som er rigtig. Men der er ingen grund til, at folketinget ger der i en vældig, vældig principdiskussion om dette beskedne forslag. Jeg tror ikke, det træder ret mange over tæerne.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg havde håbet, vi havde fået en afklaring ved, at ministeren fortalte, hvad det her dre-jede sig om. Jeg bemærkede, at hr. Wilhjelm talte om det her med at skyde nogle mål i kirketiden. Nu er det således, at jeg har børn, der dyrker sport både søndag formiddag og søndag eftermiddag og lørdag eftermiddag, og nogle gange tager de ud i hele påsken og deltager i turneringer hver eneste dag. De deltager også i såkaldte julecup.

Jeg vil gerne præcist have at vide, hvornår udøvelse af sport er overtrædelse af hellig-

[Askjær Jørgensen]

dagslovgivningen, og hvornår den ikke er det. Jeg kan ikke se rettere, end at vi er i tusindvis, titusindvis af forældre, der lader vores børn overtræde helligdagslovgivningen. Ja, vi befordre dem da selv ud til idrætshalerne, hvor de dyster på weekendplan lørdag og søndag formiddag og søndag eftermiddag.

Jeg vil gerne konkret have at vide af ministeren, hvor mange af os der overtræder helligdagslovgivningen, når vi lader vores børn gå ud og spille bold søndag formiddag. Hvor er grænsen imellem leg og sport i sportskampe? Hvordan skal man definere det? Jeg er meget bekymret. Jeg er bange for, at jeg har ladet mine børn overtræde helligdagslovgivningen mange gange, så jeg kunne måske komme i karambolage med valgbarheden herinde.

Wilhelm (VS):

Jeg tror ikke, at hr. Askjær Jørgensen har grund til at være bekymret. Grænsen går præcis dér, hvor der er betalte udøvere i sportsarrangementerne. Hvis han havde læst loven, eller hvis han havde hørt, hvad jeg sagde før, da jeg sagde, at problemet opstod, da fodboldspillerne fra Fremad Amager og andre steder blev betalt, så ville han have vidst, at det var dér, grænsen gik.

Jeg konstaterer, at ministeren ikke ønsker at fortælle, hvad der er regeringens begrundelse for, at der skal være en forbudstid til kl. 12.00 på søndage og på 5 udvalgte dage i årets løb.

Jeg konstaterer også, at socialdemokratiet ikke har nogen ordfører i denne sag eller i hvert fald ikke ønsker at begrunde partiets stilling. Vi fik en sniksnak om, at når nogle nu mente, at loven helt skulle afskaffes, og andre mente, at den ikke skulle afskaffes, så var det rimeligt, at man tog et par timer et eller andet sted. Det er jo ikke den sædvanlige måde, en regering fremlægger sin politik på, og det er da især lidt tåbeligt, eftersom det viser sig her i salen, at hvis socialdemokratiet vil være med til at afskaffe helligdagsloven, som er en fortidslevning, er der flertal for at få den afskaffet.

Jeg tror ikke, der er nogen, der falder for hr. Arne Melchior's begrebsforvirring, men for en sikkerheds skyld vil jeg sige: det her drejer sig ikke om at beskytte et mindretal. Det var nærmest sådan, hr. Arne Melchior

forsøgte at udlægge det. Man ville sædvanligvis – og jeg tør næsten sige altid – kunne finde VS, hvis det drejede sig om lovgivning til beskyttelse af mindretal. Der er ingen, der forhindrer de 4 pct. – og de kan blive 8 pct., og de kan blive 2 pct. – i at gøre, hvad de vil den søndag formiddag, hvis de altså ønsker at gå til gudstjeneste. Det eneste, den her lov indeholder, er, at de andre 96 pct. forhindres i at gøre, hvad de eventuelt vil. Den eneste omkostning for dem, der ønsker at gå til gudstjeneste, er altså, at de må afstå fra at se Fremad Amagers mål, hvis de falder søndag formiddag. Det er faktisk det eneste. Det har intet med mindretalsbeskyttelse at gøre.

Det er – kald det tyranni eller kald det noget mindre dramatisk – en indskrænkning af alle andres muligheder, uden at det faktisk beskytter det dér mindretal. De kan gøre lige, hvad de vil, og selvfølgelig skal de have lov til det.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Så kom vi da så langt, at vi kan kalde det noget mindre dramatisk. Jeg har ikke talt om beskyttelse af mindretal. Det udtryk har jeg ikke brugt. Jeg har talt om, at man kan vise hensyn og nobel optræden over for nogle mennesker, og så er procenten mindre væsentlig.

Men det drejer sig også om en ting mere, som jeg synes skal fremdrages, inden debatten slutter, selv om alle kender den. Det drejer sig om grundlovens § 4, der siger: »Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten.«

Det er nok sandsynligt, at dette »understøttes« er blevet opfattet hovedsagelig som en økonomisk term, men det ville falde ganske godt i tråd med, hvordan jeg opfatter paragraffen, og hvordan jeg opfatter udtrykket folkekirke, at staten – og det vil altså sige både lovgivningen og medborgerne – viser hensyn til et særdeles vigtigt led i det danske kulturgrundlag, som altså oven i købet er lovfæstet på denne, skal vi sige dramatiske måde.

Derfor er sagen vigtig, holdningsmæssigt vigtig, og har – til orientering for fru Margrete Auken – intet at gøre med kirketider. Der er også gudstjenester på hverdage. Det

[Arne Melchior]

har overhovedet ikke noget med det at gøre. Det har med at gøre, at søndagen for folkekirken er en speciel dag, en helligdag, og det er kun rimeligt, hvis også de, der ikke selv ønsker at markere denne dag som en hellig dag, viser en vis rimelig hensyntagen til dem, der ønsker det, og til den folkekirke, der altså står nævnt i en af de første grundlovsparagraffer.

Det er derfor, denne debat er vigtig og ikke det nøjagtige klokkeslæt.

Kirsten Jacobsen (FP):

Det lykkedes altså ikke at få at vide af regeringen, hvorfor man vil opretholde helligdagsloven. Ministeren sagde, sådan lidt lunt, at han kunne ikke forstå, at der skulle være nogen stor diskussion, for i regeringen var det sådan, at der var nogle for og nogle imod, og så kunne man enes om dette lille skridt. Det kunne ministeren egentlig ikke forstå der var nogen der havde noget imod.

Men så vil jeg indskrænke mig til at spørge ministeren: hvad er grunden til, at socialdemokratiet og regeringen finder, at søndage er mindre hellige i henhold til loven end påskedag og pinsedag og juledag og de i øvrigt specielt nævnte helligdage? Det må der være en eller anden begrundelse for, for jeg går ud fra, at man ikke opretholder de længere tidsfrister på de specielle dage, uden at man har en ganske bestemt begrundelse for det. Jeg vil nødig fremsætte et ændringsforslag uden for betænkningen, hvis der findes væsentlige grunde til, at netop de helligdage skal være mere hellige end søndagene.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg tror, jeg må konstatere, at folketinget er i det fornøjelige hjørne i dag, eller hvad man skal kalde det. I hvert fald når hr. Askjær Jørgensen spørger, om hans børn begår noget lovstridigt, når de spiller fodbold om formiddagen, så er vi derhenne, hvor det antager komikkens skær. Det er nok den ufrivillige komiks skær.

Jeg vil gerne sige, at jeg ikke har udtalt, at der er nogle for og nogle imod i regeringen. Jeg har sagt, at i folketinget er der partier, der er for, og partier, der er imod. Den sag har ikke givet anledning til andet end ganske få bemærkninger i regeringen. Den har ikke

givet anledning til større meningsudvekslinger.

Socialdemokratiet har simpelt hen ikke set dette lille bitte lovforslag som et stort, principielt spørgsmål. Vi har slet ikke set det på den måde og slet ikke vurderet det sådan og har derfor overhovedet ikke taget stilling til det på den måde.

Jeg vil i øvrigt sige, at efter den omtale, Fremad Amager har fået i dag, føler jeg mig temmelig sikker på, at de nok skal søge den dispensation hos politimesteren, som de skal have for at spille fodbold om formiddagen.

Glistrup (FP):

Når ministeren nævner, at der er nogle partier, der er for helligdagslovgivningen, og nogle, der er imod, så var det dog interessant at få at vide fra talerstolen og ikke blot ved afstemningen om SFs ændringsforslag om et øjeblik, hvorvidt det største parti i tinget, som efterhånden har haft hundredeogti år til at finde ud af sin stilling i denne sag, er et af de partier, der er for, eller et af de partier, der er imod. Kunne vi ikke få en begrundelse, så vi ved, hvorfor socialdemokraterne nu stemmer på den måde, de gør.

Når hr. Arne Melchior endelig vil til at debattere grundlovsbestemmelser, synes jeg ærlig talt, han kunne have læst Danmarks Riges Grundlov helt til ende og fået § 68 med, hvor der står: »Ingen er pligtig at yde personlige bidrag til nogen anden gudsdyrkelse end den, som er hans egen.« Det vil altså sige, at med helligdagslovgivningen tvinger vi dem, der vil ud og se dette 2. divisionshold, der nu er snakket så meget om. De skal yde det personlige bidrag, at de skal holde sig væk fra at gå til 2. divisionsfodbold. Det synes jeg bestemt vi skal tage med i betragtning. Det er altså direkte grundlovsstridigt, at vi opretholder en helligdagslovgivning.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg skal gøre ministeren opmærksom på, at det, jeg var bekymret over, var, at der betales entré af de mennesker, der kommer og overværer disse sportsturneringer, og at sportsudøverne bliver befordret og får trøjer osv., får en masse ydelser fra deres idrætsklub.

[Askjær Jørgensen]

De får altså betaling for det, og så var det, jeg bad ministeren om at definere, hvornår man var i karambolage med helligdagslovgivningen, og hvornår man ikke var det. Men det forstår jeg ministeren ikke er i stand til at definere. Så må jeg fortsat leve i uvidenhed.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg beklager selvfølgelig over for justitsministeren, at jeg talte om uenighed i regeringen, men det er vi så vant til. Det beklager jeg, det skal ikke ske igen.

Men jeg fik ikke nogen forklaring af ministeren om, hvorfor man i regeringen synes, at søndage er mindre hellige end de helligdage, der er nævnt specielt i forslaget, og hvor man skal opretholde den længere fredningstid, eller hvad man nu skal kalde den tid, hvor man ikke må se fodbold eller noget andet.

Hvis ministeren vil sige, at de kaldes højhelligdage, så vil jeg gøre ministeren opmærksom på, at i bemærkningerne til lovforslaget og i loven, som den er, er nævnt specielt juleaftensdag. Det er, så vidt jeg ved, ikke nogen højhelligdag. Der må findes en anden begrundelse, og den vil jeg gerne have.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

Jeg erfarer nu, at socialdemokratiet faktisk har en ordfører på dette område. Det er hr. Erik B. Smith. Jeg ser hen til, at vi får forklaringen på socialdemokratiets holdning til dette spørgsmål.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne sige til fru Kirsten Jacobsen, at efter min erindring er juleaftensdag ikke nogen helligdag, hvis vi er enige om, hvad juleaftensdag er (*Afbrydelse*). Nå, ja, men det er lidt forskelligt i de forskellige dele af landet, hvad man benævner de forskellige helligdage eller halvhelligdage.

Jeg vil gerne gentage, hvad jeg har sagt tidligere: vi har ikke set dette lille lovforslag som en stor, principiel sag, har ikke taget anledning af sagen til en principiel vurdering, og jeg kan ikke forestille mig, at mit parti på det grundlag har til hensigt ved et

pennestrøg at fjerne en lovgivning i forbindelse med en andenbehandling.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg accepterer selvfølgelig, at regeringen og socialdemokratiet behandler alle sager så seriøst, at man ikke med et pennestrøg fjerner en lille lovgivning.

Men jeg vil spørge justitsministeren: vil justitsministeren, regeringen og socialdemokratiet være med til at gøre alle helligdagene lige hellige, således at vi ved tredje behandling kan støtte et ændringsforslag, som angiver den samme tidsgrænse for alle helligdage, så folk i det mindste ved, hvad det er, de har at rette sig efter og ikke skal komme ud for – som ministeren siger – at de i forskellige dele af landet skal finde ud af, hvorvidt juleaftensdag er den ene eller den anden dag.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Jeg kan forstå, at denne situation kommer lidt overraskende for socialdemokratiet. Hvis de ikke har haft tid til at overveje situationen, var det måske en idé at få mødet udsat, indtil vi kunne få et svar fra socialdemokratiet.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Hvis det var en anmodning, så nægtes det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget om en ny affattelse af § 1
forkastedes, idet 32 stemte for, 89 imod.

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod det-

[Anden næstformand]

te forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af:

Forslag til lov om ophævelse af lov om ændring af gebyrerne for kongelige bevillinger m.v.

(Lovforslag nr. L 26. Fremsat 10/10 80. Første behandling 21/10 80. Betænkning 11/11 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om offentlige indsamlinger.

(Lovforslag nr. L 27. Fremsat 10/10 80. Første behandling 21/10 80. Betænkning 11/11 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hanen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S.

(Lovforslag nr. L 19. Fremsat 9/10 80. Første behandling 17/10 80. Betænkning 14/11 80).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Lawaetz (FP):

Det er ikke for at sinke forhandlingerne, men jeg har måske lov til at sige, at spørgsmålet om de 50 mill. kr. kan være lige så vigtigt som helligdagsloven. Jeg tillod mig at sige ved første behandling, at i princippet gik fremskridtspartiet imod dette lovforslag ud fra det, at skatteyderne skal betale et sted mellem 20 og 25 mill. kr. i rentetab ved gennemførelse af denne lov.

Nu er det nok sådan, at der er et udtalt flertal, i hvert fald et mindre flertal, for at